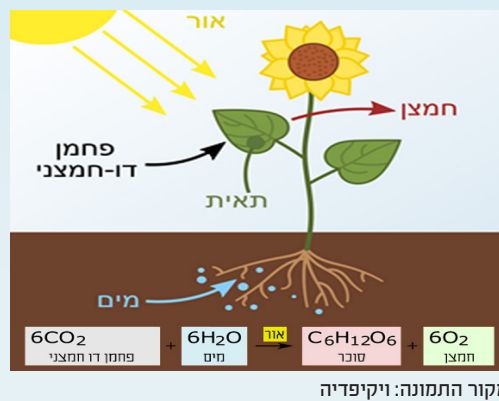

פרשת בהר - בחוקותי על צמחיה ואמונה

בתהליך זה המימן שבמים (המגיעים מהשורשים) מתחבר עם הפחמן הדו חמצני וכך נוצרים סוכרים. התהליך מתרחש בעזרת אור שמש או באמצעות מקור אור בעל אורכי גל ועוצמה דומים. הסוכרים הנוצרים משמשים כחומר מוצא להפקת אנרגיה הדרושה לתהליכים תאיים, או כחומרי בנייה למולקולות אחרות. בתהליך הפוטוסינתזה העלים פולטים גם חמצן המגיע מפירוק מולקולות המים (המורכבות ממימן וחמצן).

תהליך הפוטוסינתזה מתרחש באברונים הנמצאים בעלה ונקראים "כלורופלסטים". כל עלה מכיל מספר רב של אברונים כאלה הנושאים את ה**כלורופיל** (פיגמנט הנמצא בצמחים ובאצות)

ומעניקים לעלה את צבעו הירוק. הפוטוסינתזה קשורה ישירות גם לתופעת ההתחממות הגלובלית. בתהליך הפוטוסינתזה מומרות שש מולקולות של פחמן דו-חמצני לסוכר, כך שעל כל מולקולת סוכר שנוצרת מסולקות מהאטמוספירה שש מולקולות של פחמן דו-חמצני. היות שפחמן דו-חמצני הוא אחד מגזי החממה הגורמים לתופעת ההתחממות הגלובלית, צמחים הם אחד האמצעים הטובים ביותר לסילוק גזי חממה מיתרים.

בעקבות תהליך הפוטוסינתזה הצמחים הינם בסיס לכל שרשרת המזון, והינם מקור התזונה והאנרגיה של בעלי חיים רבים, שבתורם משמשים מזון לבעלי חיים נוספים. פגיעה בצמחים עלולה להרוס בתי גידול שלמים עקב סילוק הבסיס הרחב של פירמידת המזון. **לסיכום**, ניתן כעת להבין מדוע העונש והשכר בתוכחה- בפרשת "בחקתי", באים לידי ביטוי משמעותי באמצעות עולם הצומח, שהרי הינו עומד בבסיס קיומו הטבעי של העולם. באופן סמלי, את התחדשות הטבע מחדש מצוין "עלה" הזית אותו הביאה היונה אל נוח, ולעומת זאת בפרשתנו סמל העונש הוא "וַיַּרְדֵּף אֶתְּךָ, קוֹל עֵלֶה נִדְּף", כפי שפירש רש"י "עלה יבש" - הרומז לבצורת וכמילה - ההיפך מהתחדשות.... "תחזיק חזק עלה קטן שלי..."

פרשת "בהר" ופרשת בחוקותי הנקראות בשבת זו פותחות שתיהן בעניינים הקשורים לחקלאות בארץ ישראל. פרשת בהר פותחת במצוות השמיטה ואיסוריה: "כִּי תבאו אֶל-הָאָרֶץ, אֲשֶׁר נָתַן לָכֶם וְשָׁבַתָה הָאָרֶץ, שְׁבַת לַיהוָה שֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְרַע שְׂדֶךָ, וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרֶמֶךָ, וְאַסַּפְתָּ אֶת-תְּבוּאָתָהּ וּבִשְׁנֵה הַשְּׁבִיעִת, שְׁבַת שְׁבַתוֹן יִהְיֶה לְאָרֶץ-שְׁבַת, לֵה', שְׂדֶךָ לֹא תִזְרַע, וְכְרֶמְךָ לֹא תִזְמַר, אֶת סִפְיֵיחַ קְצִירְךָ לֹא תִקְצֹר, וְאֶת-עֲנָבֵי נִזְיֶרְךָ לֹא תִבְצַר (ויקרא כ"ה. א'-ה'), ופרשת "בחקתי"- פותחת בקשר הישיר בין הצלחת היבול ופרי השדה להליכה בדרך ה' ומצוותיה: "אִם בַּחֲקֵתִי תֵלְכוּ וְאֶת מִצְוֹתַי תִּשְׁמְרוּ,

וְנָתַתִּי גִשְׁמֵיכֶם, בְּעֵתָם, וְנָתַנָּה הָאָרֶץ יְבוּלָהּ, וְעַץ הַשָּׁדֶה יִתֵּן פְּרִיֹו, הַשִּׁיג לָכֶם דִּישׁ אֶת בְּצִיר, וּבְצִיר יִשְׁיג אֶת זֵרַע, וְאֶכְלֶתֶם לַחֲמֶכֶם לְשִׁבְעָה." (ויקרא כ"ו. ג'-ה').

בשתי פרשות אלה, עולה הקשר בין היבול והצמחיה אשר על פני האדמה לעבודת ה' ולאמונה בו: שמיטת הקרקעות בה מופסקת עבודת האדמה למשך שנה שלימה מהווה ביטוי לאמונה בכוחו של הקב"ה המנהל את עולמנו, כפי שמסביר רש"י (שם): "כדי שתדעו ולא ירום לבבכם בשבח ארצכם ותשכחו עול מלכותי", וכן והפריחה והשגשוג החקלאי המוזכר בפרשת בהר, המהווים שכר על הליכה בדרך ה'.

בהמשך פרשת בחקתי, מתוארת אף קללה מיוחדת באמצעות דימוי מעולם הצומח: **וְהִבֵּאתִי מֶרְךָ בְּלִבְכֶם... וְרַדְּףְאֶתְּךָ, וְנִסְוִמְנִסְתָּ חֶרְבֹּנְפֹלוֹ** (שם, כ"ו, ל"ו). רש"י מפרש, כי אלה קולות חיכוכם של העלים היבשים זה בזה. בני ישראל יהיו כל כך מפוחדים, שאפילו קולו של עלה קטן הנידף ברוח וניגר על פני האדמה, "יקפיץ" אותם מחשש שאולי אלו אויבים הבאים להצר להם. **נשאלת השאלה, מה מצא הכתוב להשתמש דווקא בעלה היבש, להעצמת תיאור עונשם של החוטאים ?**

ומה תרומתם של העלים-ואיתם כלל הצמחיה לאיכות חיינו ? העלה הוא אחד מחלקי הצמח שתפקידו ליצור בתהליך הנקרא "פוטוסינתזה" חומרים אורגניים מחומרים אי אורגניים. בתהליך זה מומרת אנרגית אור לאנרגיה כימית.

